

LAUREA - AMMATTIKORKEAKOULU

IHANNEOPPIMISYMPÄRISTÖ TERVEYS- ALAN OPISKELIJOIDEN KUVAAMANA

Milla Puonti
Katri Tuominen

2009 Porvoo

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Porvoo

Ihanneoppimisympäristö
terveysalan opiskelijoiden kuvaamana

Milla Puonti
Katri Tuominen
Hoitotyön koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Maaliskuu, 2009

Milla Puonti, Katri Tuominen

Ihanneoppimisympäristö terveysalan opiskelijoiden kuvaamana

Vuosi 2009 Sivumäärä 34

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata terveysalan opiskelijoiden mielipiteitä ihanneoppimisympäristöstä. Opinnäytetyöllä haettiin vastauksia kysymyksiin millainen oppimisympäristö on terveysalan opiskelijoiden mielestä oppimista tukeva ja millainen oppimisympäristö on terveysalan opiskelijoiden mielestä viihtyvyttä luova.

Opinnäytetyössä on käytetty kvalitatiivista tutkimusotetta. Opinnäytetyön aineisto kerättiin toukokuussa 2008 kaikilta Porvooon Laurean terveysalan opiskelijoilta. Aineisto kerättiin sähköisellä lomakkeella, johon opiskelijat saivat kirjoittaa vapaamuotoisesti ihanneoppimisympäristöstä. Opiskelijoiden kirjallisia vastauksia saimme yhteensä 17. Opinnäytetyön tulosten tarkastelussa kaikki vastaukset otettiin huomioon. Tulosten analysoinnissa käytimme sisällönanalyysi menetelmää.

Opinnäytetyön tuloksina nousi esille erilaisten tilojen tarpeellisuus ja sisustuksen merkitys opiskeluviihtyvyyteen. Tärkeimpinä asioina opiskelijat pitivät, että oppimisympäristössä on hyvä ilmastointi, opiskelijaravintola ja kahvio sekä oppimista tukevia havainnollistamismateriaaleja ja harjoitteluvälineitä.

Opinnäytetyön tuloksia on mahdollista hyödyntää Porvooon Länsirannalle Taidetehtaan kulttuurikeskuksen viereen rakennettavan korkeakoulukampuksen ja sen oppimisympäristön luomiseen. Opinnäytetyön tuloksien avulla on mahdollista kehittää Porvoo Campuksen oppimisympäristöä sellaiseksi, että se pystyy kehittämään toimintaansa työelämän kasvavia vaatimuksia vastaaviksi sekä edistämään oppimista.

Milla Puonti, Katri Tuominen

Ideal learning environment of health care students

Year 2009 Pages 34

The purpose of this thesis was to describe health students' thoughts about ideal learning environment. In this thesis we wanted to find answers to the questions of what kind of environment would support learning and what kind of environment would create cosiness.

In this thesis we used qualitative research. Material of this thesis was collected from all the health care students who were at school in May 2008. Material of this thesis was collected with electronic form where the students could write information on their ideal learning environment. We received altogether 17 written replies from the students. All the answers were taken into account. The results have been analysed by using contents analysis.

This thesis shows that different kind of space is needed and decorating is a significant aspect in learning environment. The most important results were that in learning environment there should be good air conditioning, a student restaurant, a cafeteria, demonstration material and practise instruments that support learning.

The results of the thesis can be benefited in the new Porvoo Campus. Campus will be built in the Länsiranta area, near community centre. With the results of the thesis it is possible to develop learning environment in Porvoo Campus, so it could meet the requirements of working life and advance learning.

Key words: Learning environment, students, health area, Porvoo Campus

Sisällys

1	JOHDANTO.....	6
2	MUUTTUVA AMMATTIKORKEAKOULU	8
	2.1 Ammattikorkeakoulujen kehittyminen	8
	2.2 Laurea-ammattikorkeakoulun toiminta	9
	2.3 Ammattikorkeakoulujen haasteet tulevaisuudessa.....	10
3	OPPIMISYMPÄRISTÖ	11
	3.1 Oppimisympäristön rakentuminen	11
	3.2 Oppimista tukeva oppimisympäristö.....	14
	3.3 Oppimisympäristön merkitys opiskelijan motivaatioon.....	15
4	PORVOO CAMPUS 2010	17
5	OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA KYSYMYKSET	18
6	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	19
	6.1 Aineiston keruu	19
	6.2 Aineiston analyysi	20
7	OPINNÄYTETYÖN TULOKSET.....	20
	7.1 Oppimista tukeva oppimisympäristö terveysalan opiskelijoiden kuvaamana..	20
	7.2 Viihtyvyyttä luova oppimisympäristö terveysalan opiskelijoiden kuvaamana .	22
8	POHDINTA	23
	8.1 Tulosten tarkastelu	23
	8.2 Opinnäytetyön luotettavuus ja eettiset kysymykset.....	25
	8.3 Tulosten hyödyntäminen ja jatkotutkimusaiheet	27
	LÄHTEET	28
	LIITTEET	30
	Liite 1 Ensimmäinen saatekirje.....	30
	Liite 2 Toinen saatekirje.....	31
	Liite 3 Taulukko 1: Analyysiyksiköistä muodostetut pelkistetyt ilmaisut	32
	Liite 4 Kuvio 1: Luokkien muodostumisprosessi.....	34

1 JOHDANTO

Oppimisympäristö käsite on ollut käytössä kirjallisuushakujen perusteella 1930-luvulta alkaen, jolloin oppimisympäristön käsite painottui luokkahuoneopetukseen. 1960-luvun lopulla Malcolm Knowles on tuonut oppimisympäristökäsitteen esille erityisesti aikuiskoulutuksen alueella korostaessaan fyysisen ja sosiaalisen oppimisympäristön soveltuvuutta aikuisopiskelijoille. (Manninen, Burman, Koivunen, Kuittinen, Luukannel, Passi & Särkkä 2007, 15.)

Suomalaisessa kirjallisuudessa käytetään varsin yleisesti oppimisympäristöstä seuraavaa määritelmää: "Oppimisympäristö on paikka, tila, yhteisö tai toimintakäytäntö, jonka tarkoituksena on edistää oppimista" (Manninen ym. 2007, 15). Opetushallituksen laatimissa opetussuunnitelman perusteissa oppimisympäristö määritellään seuraavasti: "Oppimisympäristöllä tarkoitetaan oppimiseen liittyvää fyysisen ympäristön, psyykkisten tekijöiden ja sosiaalisten suhteiden kokonaisuutta, jossa oppiminen ja opiskelu tapahtuvat" (Manninen ym. 2007, 17). Kauppi-
lan (2000, 19) mukaan oppimisympäristö käsite muodostuu fyysisestä, psyykkisestä, sosiaalisesta ja teknisestä oppimisympäristöstä.

Oppimisympäristön käsite on monimerkityksinen ja laaja. Mannisen mukaan oppimisympäristö voidaan jakaa viiteen näkökulmaan, mitkä ovat toisiaan täydentäviä ja osin päällekkäisiä. Oppimisympäristön näkökulmat ovat fyysinen, paikallinen, sosiaalinen, teknologinen ja didaktinen oppimisympäristö. Fyysinen oppimisympäristö tarkoittaa oppimisympäristöä tilana, paikallinen oppimisympäristö kuvaa aluetta tai paikkaa, sosiaalinen oppimisympäristö tarkoittaa henkistä ilmapiiriä, teknologinen oppimisympäristö sisältää tieto- ja viestintätekniikan käytön ja didaktinen oppimisympäristö tarkastelee, miten ympäristö edistää oppimista. (Manninen ym. 2007, 27.)

Porvoo Campus 2010 hankkeen myötä lähti idea opinnäytetyöhön. Porvoo Campus 2010 on HAAGA-HELIA- ja Laurea-ammattikorkeakoulujen sekä kaupungin kehittämistoimijoiden yhteinen hanke, joka tuo Länsirannalle Taidetehtaan kulttuurikeskuksen viereen ainutlaatuisen oppimista ja luovuutta tarjoavan kokonaisuuden. Valmistuessaan 2010 Porvoo Campus on osaamisen, liiketoiminnan ja kulttuurin monipuolinen keskus sekä maakunnan innovatiivinen ja luova kaupunkikampus. (Itä-Uudenmaan aluekeskusohjelma, Porvoon kaupunki, HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu ja Laurea-ammattikorkeakoulu 2008, 2.)

Porvoo Campus 2010 on ajankohtainen ja vahvasti esillä oleva hanke. Porvoon Länsirannan Taidetehtaan viereen nouseva HAAGA-HELIA:n ja Laurean ammattikorkeakoulukampus saata-
neen rakenteille ehkä jo ennen kesää tiedottaa Uusimaa 10.2.2009. Porvoo Campuksesta tulee noin 60 opettajan työpaikka ja jopa 1 300 opiskelijan oppilaitos. (Hämäläinen 2009, 3-4.)

Opinnäytetyöllä haettiin vastauksia kysymyksiin millainen oppimisympäristö on terveysalan opiskelijoiden mielestä oppimista tukeva ja millainen oppimisympäristö on terveysalan opiskelijoiden mielestä viihtyvyyttä luova Porvoon korkeakoulukampukseen. Opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata terveysalan opiskelijoiden mielipiteitä ihanneoppimisympäristöstä. Opinnäytetyössä on käytetty kvalitatiivista tutkimusotetta. Opinnäytetyön aineisto kerättiin Porvoon Laurea-ammattikorkeakoulun terveysalan opiskelijoilta. Tulosten analysoinnissa käytimme sisällönanalyysi menetelmää.

2 MUUTTUVA AMMATTIKORKEAKOULU

2.1 Ammattikorkeakoulujen kehittyminen

On kulunut 16 vuotta ammattikorkeakoulukokeilujen aloittamisesta. Ammattikorkeakoulujen kehittämisen lähtökohtina Suomessa olivat elinkeino- ja ammattirakenteiden muutokset, kansainväliset muutostrendit, uudet käsitykset opettamisesta ja oppimisesta sekä koulutusjärjestelmän häiriötekijät. Eurooppalaisen kahden syklin tutkintojärjestelmän ulottaminen ammattikorkeakouluihin oli toinen merkittävä vaihe ammattikorkeakoulujen historiassa. Nyt olemme ammattikorkeakoulujärjestelmän kehittämisen kolmannen vaiheen alussa. Keskeisiä kysymyksiä tällä hetkellä ovat korkeakoulujen määrä sekä huippuyksiköiden kehittäminen. Ammattikorkeakoulujen kehittämistyötä on useissa yhteyksissä tarkasteltu laajasti. Vuorovaikutuksellisuuden periaate edellyttää koulutusprosessin eri osapuolien näkemysten kuulemista. Vähemmän esillä ovat olleet ammattikorkeakouluopiskelijoiden kokemukset ja käsitykset ammattikorkeakoulusta. (Käyhkö 2007, 11, 17.)

Ammattikorkeakoulut pääsääntöisesti suuntautuvat käytäntöä palvelemaan opetukseen sekä kouluttamaan alan asiantuntijoita. Ammatillinen koulutus ja sen kehitystyö ovat sidoksissa yhteiskunnan ja ammattien kehittymiseen. Ammattikorkeakoulujen kehittyminen on viime vuosina kiinnittynyt yhteiskunnan modernisoitumiseen ja hyvinvointivaltion luomiseen. Ammattikorkeakoulujen syntymisen taustalla ovat olleet elinkeinoelämän ja yhteiskunnan tarpeet saada ammatillisesti osaavia ja kehittymiskykyisiä asiantuntijoita, jotka kykenevät vastaamaan yhteiskunnan monimutkaistuvan teknologian ja toiminnan haasteisiin. (Käyhkö 2007, 11-14.)

Ammattikorkeakoululain (351/2003) pykälässä 4§ määritellään, että ammattikorkeakoulun tehtävänä on antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin sekä tutkimukseen ja tieteellisiin lähtökohtiin perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin ja tukea yksilön ammatillista kasvua. Ammattikorkeakoulun tulee siis luoda oppimisympäristö, joka tarkoituksenmukaisesti kehittää alan asiantuntijaksi oppimista, tukee ammatillista kasvua sekä antaa hyvät valmiudet työelämää varten.

Valtioneuvoston asetuksenkin (352/2003) mukaan ammattikorkeakoulututkintoon johtavien opintojen yleisenä tavoitteena on antaa opiskelijalle laaja-alaiset käytännölliset perustiedot ja -taidot sekä niiden teoreettiset perusteet asianomaisen alan asiantuntijatehtävissä toimimista varten. Tavoitteena on myös antaa edellytykset asianomaisen alan kehityksen seuraamiseen ja edistämiseen sekä valmiudet jatkuvaan koulutukseen (Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakoulusta 2003).

2.2 Laurea-ammattikorkeakoulun toiminta

Laurean toimintaa ohjaavana tahtotilana on olla täysivaltainen ja kansainvälinen innovaatio-toiminnan ammattikorkeakoulu vuonna 2010. Aluekehitystyössä täysivaltaisuus merkitsee, että Laurea toteuttaa eurooppalaisen korkeakoulualueen laatukriteerien mukaista aluekehitystä palvelevaa soveltavaa tutkimus- ja kehitystyötä. (Laurea 2005, 5.)

Laurea-ammattikorkeakoulun toiminta pohjautuu selkeästi muutamaaan peruspilariin. Ensimmäinen peruspilari pitää sisällään, että Laurea palveluinnovaatioiden ammattikorkeakouluna on mukana huolehtimassa Helsingin metropolialueen kansainvälisestä kilpailukyvästä sekä aluekehitystehtävästä. Osaamisen kehittäminen, työkyvyn ylläpitäminen ja henkilöstöstä huolehtiminen ovat avaintekijöitä ammattikorkeakoulujen kehittymiselle ja menestykselle. Laurean arvoissa on nähtävissä pyrkimys yhteisöllisen työkuulttuurin rakentamiseen. Ne myös pyrkivät osaltaan luomaan linjaa henkilöstön kehittämisessä Laureassa. Laurean arvot ovat opiskelija- ja asiakaskeskeisyys, luotettavuus, yhteisöllisyys, avoimuus ja yhdessä tekeminen, sosiaalinen vastuullisuus sekä innovatiivisuus. (Kallioinen 2008, 22-23.)

Ammattikorkeakoululaki (351/2003) määrittää toisen peruspilarin, jossa tuodaan esille ammattikorkeakouluille keskeiset tehtävät, joita ovat opetustyö, tutkimus- ja kehittämistyö sekä aluekehitystyö. Nämä muodostavat Laurean pedagogisen strategian. Kolmas peruspilari on Laureassa kehitelty tutkiva oppiminen kehittämishankkeissa-malli, jota kutsutaan LbD-malliksi (Learning by Developing). LbD pyrkii yhdistämään kaksi ammattikorkeakoulupedagogiikan keskeistä traditiota, jotka ovat ammattikasvatuksen ja tutkimuksellisuuteen perustuvat korkeakouluopetukset. (Kallioinen 2008, 23-24.) Learning by Developingilla tarkoitetaan, että oppiminen on kokemuksellisuuteen, kumppanuuteen, autenttisuuteen ja tutkimuksellisuuteen perustuva, uutta luova toimintamalli. Kehittämispohjaisen oppimisen lähtökohtana on käytäntöä uudistava kehittämishanke, joka edellyttää opiskelijoiden, opettajien ja työelämäosaajien yhteistyötä, jossa parhaimmillaan luodaan uutta osaamistietoa. (Pedagoginen strategia 2007, 6.) Learning by Developingilla tähdätään uudenlaiseen tehokkaaseen oppimiseen ja monialaiseen osaamiseen (Kallioinen 2008, 6).

Neljäs peruspilari on osaamispohjainen opetussuunnitelma, joka toteuttaa LbD-toimintakulttuurin ja siihen liittyvän pedagogisen strategian jalkautumista läpi koko Laurean. Perusajatuksena on ollut siirtyminen opintojaksoajattelusta laajempiin asiantuntijuuden ydinkokonaisuuksiin. Opetussuunnitelmassa nähdään asiantuntijuuden kasvu osaamisen kehittämisen prosessina. (Kallioinen 2008, 24-25.) Osaamispohjainen opetussuunnitelma takaa sen, että ammattikorkeakoulusta valmistuneilla opiskelijoilla on tulevaisuuden työmarkkinoilla tarvittavaa osaamista (Laurea 2007, 9).

Laurea-ammattikorkeakoulun toimintaan liittyy käsite Living Lab. Living Lab on avoin innovaatioympäristö käyttäjälähtöisille innovaatioille. Living Lab tarkoittaa alueellista ympäristöä, jossa kehitetään uusia palveluita, liiketoimintamalleja sekä teknologiaa yhteistyössä yritysten, julkisten tahojen, tutkimuslaitoksien ja asukkaiden kanssa. Living Lab-toimintaympäristössä palveluja ja tuotteita kehittävät julkisten palveluiden tuottajat ja yritykset voivat tavata arkikäyttäjiä heidän arkiympäristöissään yhdessä konsulttien ja tutkijoiden kanssa. Living Lab on myös oppimista, yhteiskehittelyä ja parhaiden käytäntöjen vaihtamista. (Itä-Uudenmaan aluekeskusohjelma ym. 2008, 14.)

2.3 Ammattikorkeakoulujen haasteet tulevaisuudessa

Ammattikorkeakoulun haasteina ovat tulevaisuudessa mm. tiedon nopea uudistuminen ja tiedon tulva, opetuksen kehittäminen ja arviointi sekä uudenlaiset oppimiskäsitykset ja opetusmenetelmät. Ammattikorkeakouluihin kohdistuvia odotuksia lisäävät kansainvälistymisen, monikulttuurisuuden ja muuttoliikkeen vaikutukset. (Opetusministeriö 2002, 13.)

Ammattikorkeakouluissa on jo käytössä oppimismalleja (mm. LbD), joissa opettajan rooli on aikaisempaa ohjaavampi ja lähiopetusta ei tarjota niin paljon kuin aikaisemmin. Tällaiset oppimismallit yleistyvät tulevaisuudessa ja olisikin tärkeää, että ammattikorkeakoulujen johto varaisi riittävästi resursseja ja aikaa henkilökunnan koulutukseen. Työelämä kehittyi harppauksin ja missä muualla työelämän perustaitoja opittaisiin, ellei sitten työelämäläheisessä ammattikorkeakoulutuksessa. (Taskila 2007.)

Opiskelutilat, joissa perinteisesti työskennellään opettajan johdolla, eivät tulevaisuudessa ole korkeakoulun keskeisimpiä tiloja. Avoin oppimisympäristö korvaa perinteiset opiskelutilat. Oppimisympäristön tavoitteena on tukea opiskelijoita ja opettajia käyttämään sellaisia työskentelymenetelmiä, joita itsenäinen opiskelu ja toimiminen nopeasti muuttuvassa informaatioyhteiskunnassa edellyttävät. (Opetusministeriö 2002, 40.)

Avoin oppimisympäristö -käsitteellä viitataan fyysisesti avoimeen rakennukseen ja myös virtuaaliseen oppimisympäristöön. Käsitteen yhteydessä on korostettu opiskelijoiden itseohjautuvuutta sekä vastuuta omasta oppimisesta ja tekemisestä. Avoimen oppimisympäristön käsite perustuu myös ajatukselle, jonka mukaan jokaisella opiskelijalla on omanlaisensa oppimistyyli, oppimisstrategia ja aikataulu oppimiseen. Avoin opetus suunnitelmaa viittaa jatkuvasti kehittyvään ja uudistuvaan opetus suunnitelmaan ja korkeakoulutoimintaan. (Opetusministeriö 2002, 6.)

Valtioneuvoston arkkitehtuuripoliittisessa ohjelmassa edellytetään julkisten organisaatioiden toimivan kansalaisten paremman elinympäristön puolesta. Arkkitehtuuripoliittikan keinoin py-

ritään parantamaan rakentamisen laatua. Arkkitehtuurin klassinen määrittely perustuu kolmeen tekijään: käyttökelpoisuuteen, kestävyYTEEN ja kauneuteen. Käyttökelpoisuutta ovat toimivuus, käytännöllisyys ja taloudellisuus. Rakentamisen vaikutukset ovat pitkäkestoisia ja siksi arkkitehtuuri luo pysyviä arvoja. Tärkeintä olisi ottaa jokaisessa kunnassa myös työterveyden, työyhteisöjen ja hyvinvoinnin asiantuntijat mukaan rakennuksen suunnitteluun ja arviointiin. (Opetusministeriö 2002, 24, 38.)

Uudet tekniset apuvälineet esimerkiksi kannettavat tietokoneet ja interaktiiviset taulut asettavat myös vaatimuksia suunnittelulle. Ammattikorkeakoulurakentamisen suunnittelussa on otettava huomioon rakennuksen koko, tilojen yhtenäisyys, tilojen monikäyttöisyys, joustavuus ja muunneltavuus, opetussuunnitelman painotukset, rakennuksen laatu ja estetiikka, rakennuksen sijainti, opettajien ja muun henkilöstön kokoontumis- ja työtilojen tarve. (Manninen ym. 2007, 64.)

3 OPPIMISYMPÄRISTÖ

3.1 Oppimisympäristön rakentuminen

Oppiminen on opiskelijan tavoitteellista ja aktiivista toimintaa, jossa hän käsittelee ja tulkitsee opittavaa ainesta aikaisempien tietorakenteidensa pohjalta. Se mitä opitaan, riippuu yksilön käyttämistä oppimisstrategioista ja aikaisemmasta tiedostaan. (Opetushallitus 2004, 7.) Oppimisstrategiat ovat toimintatapoja, joihin oppija turvautuu tehdäkseen oppimisen nopeammaksi, helpommaksi, tehokkaammaksi, miellyttävämmäksi, enemmän itseohjautuvaksi ja paremmin siirrettäväksi uusiin tilanteisiin (Ruohotie 2000, 95-96). Oppiminen on myös tilannesidonnaista, joten oppimisympäristön monipuolisuuteen on kiinnitettävä erityistä huomiota (Opetushallitus 2004, 7).

Oppimisympäristöä voidaan pitää ratkaisevana tekijänä oppimisen kannalta. Tämän takia oppimisympäristön tulee olla etukäteen hyvin suunniteltu. Jokainen luo vuorovaikutuksessa ympäristön kanssa aikaisempien kokemustensa pohjalta oman käsityksensä ympäristöstään ja sen kohteista sekä antaa niille merkityksen. Se johtaa pyrkimykseen luoda oppimisympäristö, joka tarjoaa ongelmia, keinoja, ohjausta sekä tukea. (Tynjälä 1999, 160-179.)

Oppimisympäristöllä tarkoitetaan oppimiseen liittyvää fyysisen ympäristön, psyykkisten tekijöiden ja sosiaalisten suhteiden kokonaisuutta, jossa oppiminen tapahtuu. Fyysinen oppimisympäristö tarkoittaa luontoa ja rakennettua ympäristöä. Fyysiseen oppimisympäristöön kuuluvat mm. opetusvälineet, rakennukset, tilat, lähiympäristö sekä sisäilma. Psykyinen ja sosiaalinen oppimisympäristö taas muodostuu emotionaalisista, sosiaalisista ja kognitiivisista rakenteista. Psykyisen ja sosiaalisen oppimisympäristön tavoitteena on luoda avoin, yhteis-

työkykyinen, rohkaiseva, myönteinen ja kiireetön ilmapiiri, jonka ylläpitämisestä vastuu kuuluu opettajille sekä opiskelijoille. (Opetushallitus 2004, 7.) Oppimisympäristöllä tarkoitetaan myös toimintaympäristöä, johon kuuluvat oppijat, opettajat, oppimistavat ja -näkemys, toiminta, oppimislähteet ja tekniikka (Opetusministeriö 2002, 6).

Oppimisympäristö tukee parhaimmillaan oppijan henkistä kasvua sekä oppimistuloksia. Suotuisa oppimisympäristö edistää keskittymistä, sisältää rauhoittavia elementtejä ja tukee opiskelijan omia tiedonmieltämistapoja. Oppimisympäristön tulisi tyypiltään olla sellainen, että se tarjoaa helposti mahdollisuuksia saada tietoa. Erilaisten tiedonlähteiden (Internet, kirjasto, tutorit ym.) tulisi olla tarvittaessa saatavilla. Opiskelija tarvitsee oppimisympäristökseen paikan, joka on motivoiva, kiinnostava sekä virikkeitä antava. Luonnonläheinen ympäristö, jossa on puita ja muuta kasvillisuutta luo harmoniaa. Jopa ympäristön värimaailmalla on vaikutusta oppimiseen. Kirjastoja, lukusaleja ja huoneita, jotka luovat hyvät edellytykset keskittymiselle, pidetään motivoivina ympäristöinä. Oppimistoimintoihin tulisi eniten kiinnittää huomiota, sillä niitä kehittämällä saadaan tehoa oppimiseen. Oppinen on lopulta kuitenkin kiinni opiskelijasta itsestään. (Kauppila 2000, 19.)

Oppimisympäristö tulee toteuttaa siten, että se tukee opiskelijoiden oppimista, kasvua, aktiivisuutta, itseohjautuvuutta ja luovuutta. Opiskelutiloja ja harjoitteluvälineitä tulee voida käyttää joustavasti ja monipuolisesti, jotta ne ohjaavat käyttämään monipuolisia opetusmenetelmiä ja työskentelytapoja. (Opetushallitus 2004, 7.) Laitteiden sijoittelulla tulee pyrkiä mahdollisimman suureen käyttöasteeseen ja helppoon käytettävyyteen (Linna, Jylhä-Pyykönen, Kiesi, Lähdeoja, Renko, Silvo, Sariola, Kautto-Koivula, Könnölä, Rainio, Savolainen & Sinko 1999, 58). Työvälineiden, materiaalien ja kirjastopalvelujen tulee olla opiskelijan käytettävissä siten, että hän pystyy aktiivisesti ja itsenäisesti opiskella (Opetushallitus 2004, 7).

Oppilaitokset ovat opiskelijoille tärkein opiskelu- ja kohtaamispaikka, minkä vuoksi oppilaitokset ovat avautuneet yhä enemmän palvelemaan eri-ikäisten väestöryhmien opiskelutarpeita. Oppilaitoksista on tullut oppimisen innovaatiokeskuksia, joissa opettajat kehittävät yhdessä opiskelijoiden kanssa uusia pedagogisia sovelluksia. Opiskelijan näkökulmasta oppimisen ympäristöt ovat sidoksissa toisiinsa. Koulun ja kodin ympäristöt tukevat toisiaan avoimen ja etäopiskelun kautta. Koulun kirjasto ja muut koulun palvelupisteet toimivat opiskelijoille avoimina opiskeluympäristöinä ja osaamisen välittäjinä. (Linna ym. 1999, 14, 44-45.)

Elinikäinen oppiminen on suhtautumis- tai ajattelutapa, joka korostaa oppimista kaikkina ikäkausina ja jossa oppimisympäristöinä nähdään sekä virallinen koulutusjärjestelmä että ihmisten muut elämänympäristöt. Elinikäisen oppimiseen rakentuva koulutuspolitiikka pyrkii siihen, että kaikilla kansalaisilla, sekä työelämään siirtyvillä nuorilla että siellä jo toimivilla aikuisilla

on riittävä jatkuvan oppimisen perusta. Se pyrkii myös siihen, että tarvittavat siirtymät koulutuksen ja työn välillä ovat joustavia ja että opiskelijoilla on käytössään laajat ja monipuoliset oppimismahdollisuudet. (Hirvi 2000, 1.) Tämän vuoksi on tärkeää, että oppilaitokset tarjoavat hyvät työelämää tukevat oppimisympäristöt, jotta opiskelijat saisivat parhaat mahdolliset valmiudet työelämää varten.

Oppimisympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon työturvallisuuteen liittyviä lakeja. Työturvallisuuslain (738/2002) 1 §:ssä säännöksessä määritellään, että työntekijöiden työkyvyn turvaamiseksi ja ylläpitämiseksi tulee parantaa työympäristöä ja työolosuhteita sekä ennalta ehkäistä ja torjua tapaturmia, ammattitauteja ja muita työstä johtuvia terveyden haittoja. Laissa tarkoitetaan terveydellä sekä fyysistä että henkistä terveyttä. (Työturvallisuuskeskus 2003, 1.) Oppimisympäristön on oltava fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen sekä viihtyisä ja sen on tuettava opiskelijoiden terveyttä (Opetushallitus 2004, 7).

Työturvallisuuslaissa (738/2002) on fyysistä työympäristöä koskevia yksityiskohtaisia määräyksiä ja ohjeita. Työturvallisuuslaki (738/2002, 24§) määrittää, että työpisteen ergonomia, työasennot ja työliikkeet tulee ottaa huomioon aiheuttamatta työntekijän terveydelle haitallista tai vaarallista kuormitusta. (Työturvallisuuskeskus 2003, 8.) On tärkeää, että työtilat ja muut tarvittavat rakenteet ovat asianmukaiset työhön ja henkilöstön määrään nähden ja kullekin työntekijälle soveltuvat. Tilojen, kulkuteiden, laitteiden ja työvälineiden tulee olla sellaisia, että ne mahdollistavat turvallisen ja terveellisen työnteon. (Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto 2007.) Työpaikan ilmanvaihdon tulee olla riittävän tehokas ja tarkoituksenmukainen työturvallisuuslain (738/2002) 33§ säädöksen mukaan. Työturvallisuuslaki (738/2002, 34§) määrittää, että työpaikalla tulee olla työn edellyttämä ja työntekijöiden edellytysten mukainen riittävän tehokas valaistus. (Työturvallisuuskeskus 2003, 9.)

Terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön näkökulma on viime vuosina korostunut. Erityisesti home- ja ilmanvaihto-ongelmiin on lisääntyvästi kiinnitettävä huomiota. (Manninen ym. 2007, 63.) Oppimisen kannalta oleellista on, että opiskelutilassa on tasainen ja sopiva lämpötila. Opiskelijoiden tulee voida työskennellä ilman, että heidän pitäisi luennon tai työskentelyjakson aikana muuttaa vaateustaan. Jos sisäilman lämpötila on liian korkea, ilma on kostea tai ilmanvaihto on liiallista eli aiheuttaa vetoa, voi näistä seikoista sellaisenaan aiheutua opiskelijoille oireilua tai ne voivat saada heidät kokemaan olonsa epävihtyisäksi. (Opetusministeriö 2002, 83.) Huono sisäilmasto aiheuttaa viihtyvyyshaittaa ja pahimmillaan sisäilman epäpuhtaudet voivat aiheuttaa työperäisiä sairauksia, kuten syöpää, allergioita tai ärsytysoireita (Kauppinen, Hanhela, Heikkilä, Kasvio, Lehtinen, Lindström, Toikkanen & Tossavainen 2007, 81). Ilmanlaadun ja lämpötilan merkitykset nousivat myös vahvasti esille Vuorenpään kehittämishankkeessa. Kehittämishankkeen tavoitteena oli parantaa Porin ammattiopiston talotekniikan oppimisympäristön tasoa. (Vuorenpää 2008, 2.) Opiskelijoiden ja opettajien

hyvinvoinnin ja terveyden kannalta sekä oppimistulosten osalta on tärkeää, että ammattikorkeakoulurakennuksen terveelliset ehdot ovat kunnossa (Manninen ym. 2007, 64).

Oppimisympäristöajattelussa asioita, ilmiöitä ja toimintoja tarkastellaan vuorovaikutuksen näkökulmasta. Siinä yhdistyvät informaatio eli oppimisen sisällölliset ainekset, menetelmälliset toimintatavat kuten työkalut ja työvälineet sekä inhimilliset ja vuorovaikutukselliset resurssit. Jokaisella opiskelijalla tulee olla mahdollisuudet, oikeudet ja keinot voimavarojen käyttöön, sekä kyky vaikuttaa omaan oppimiseen. (Räsänen 2002, 70.)

3.2 Oppimista tukeva oppimisympäristö

Oppimista tukeva ympäristö ohjaa oppijaa ja mahdollistaa erilaiset toiminnot käyttäjän taidoista riippuen, suuntaa tarkkaavaisuutta, tukee sosiaalista vuorovaikutusta, tukee oppijaa pääsemään tasolle, johon yksin ei pääsisi sekä tarjoaa ajattelun tukivälineitä tukien mm. muistamista (Manninen ym. 2007, 54).

Oppimisympäristön on tuettava oppimista tarjoamalla opiskelijoille oppimista käynnistäviä asioita sekä oppimista vaativia haasteita ja ongelmia. Ympäristön on tarjottava ongelmanratkaisuun tarvittavaa informaatiota ja ratkaisumalleja. Oppimisympäristön tulee sisältää oppimista tukevia rakenteita ja välineitä sekä harjoittelu- ja kokeilumahdollisuuksia. (Manninen ym. 2007, 20.) Kotilan (2003, 16) mukaan tieto itsessään on elotonta, ellei sitä sidota kokemukseen ja toimintaan aidoissa sosiaalisissa tilanteissa. Ympäristöllä on suuri merkitys sosiaalisen vuorovaikutuksen mahdollistumisessa. Oppimisympäristössä on tuettava yhdessä oppimista ja asiantuntijuuden jakamista sekä mahdollisuutta testata opittua. (Manninen ym. 2007, 20.)

Ympäristön ja fyysisen tilan merkitystä oppimiseen on tutkittu tähän mennessä hyvin vähän, eikä tieto aina saavuta ammattikorkeakoulurakentamista vastaavia tahoja. Hyvätkin hankkeet saattavat perustua vain sillä hetkellä muodissa olevaan didaktiseen eli opettavaiseen lähestymistapaan. Erilaisia opettavaisia lähestymistapoja on useita, joten yhden lähestymistavan käyttö ei ole järkevää ammattikorkeakoulurakennuksen suunnittelussa. Viime vuosina ammattikorkeakoulujen rakentamista on aloitettu kehittämään siten, että fyysinen rakenne tukee opetuksen kehittämistä ja erilaisia didaktisia ratkaisuja. (Manninen ym. 2007, 61, 63.)

Vuonna 2008 valmistuneessa Gröhnin kehittämishankkeessa painottui oppimista tukevan ympäristön merkitys. Oppimisympäristön tulee viestittää opiskelijoille sekä työelämän edustajille sitä, että se on edelläkävijä, työelämää tukeva sekä aikaansa seuraava yhteistyökumppani. Oppimisympäristöllä pyritään tukemaan oppimista, tarjoamalla mahdollisimman aito ympäristö, jossa oppija kohtaa aidosti tulevaan ammattiin johtavat puitteet. Gröhnin kehittämis-

hankkeen tavoitteena oli selvittää mitä voitaisiin tehdä toiminnallisen ja fyysisen oppimisympäristön kehittämiseksi, niin että kehitystyön tuloksena nähtäisiin viihtyisä ja toiminnallinen tila, jossa oppimistoimintaa toteutetaan. Tutkimus oli suunnattu Pohjois-Karjalan Aikuisopiston rakennustekniikan aikuisille opiskelijoille, opettajille, sekä muille oppimisen ohjauksessa mukana oleville henkilöille. (Gröhn 2008, 2, 13-14, 26.)

Ammattikorkeakoulussa on oltava erikokoisia tiloja saatavilla ja niiden tulee olla helposti muunneltavissa. Opiskelumenetelmien muuttuminen on nostanut esiin kirjaston tärkeyden ammattikorkeakoulun toiminnassa, mikä edellyttää tilaratkaisuissa yhteistyötä kirjastotoimen kanssa. (Manninen ym. 2007, 63.) Hyvin toimiva ja ajanmukaisesti varustettu kirjasto on uudistuvan oppimiskäsityksen ja oppilaskeskeisen työskentelyn keskeisimpiä tiloja. Kirjasto on korkeakoulun monipuolinen tietopalveluyksikkö, jossa tulisi olla yksilölliseen ja ryhmätyöskentelyyn tarvittavia työpisteitä tietokoneineen sekä Internet-yhteyksineen. (Opetusministeriö 2002, 58.)

3.3 Oppimisympäristön merkitys opiskelijan motivaatioon

Oppimisympäristön tavoitteena on tukea opiskelijan oppimismotivaatiota sekä edistää hänen itseohjautuvuuttaan ja luovuuttaan tarjoamalla kiinnostavia haasteita ja ongelmia. (Opetushallitus 2004, 7.) Oppimisympäristön merkityksestä oppimiselle on ristiriitaisia mielipiteitä. Oppimisen kannalta keskeisimpinä tekijöinä voidaan pitää opiskelijan motivaatiota ja lähtöta-soa. Oppimisympäristö ei itsessään voi tuottaa oppimistuloksia, vaan kiinnostus täytyy lähteä opiskelijasta itsestään.

Motivaatiolla tarkoitetaan motiivien aikaan saamaa psyykkistä tilaa, joka määrää kuinka aktiivisesti ja mihin suuntautuneena ihminen toimii. Motivaatio voidaan jakaa termeihin sisäinen motivaatio ja ulkoinen motivaatio, jotka osittain eroavat toisistaan, mutta esiintyvät yhtäaikaaisesti ja täydentävät toisiaan. Sisäiseen motivaatioon liittyvät sisäiset palkkiot, kuten itsensä toteuttamisen ja kehittämisen tarpeet. Ulkoinen motivaatio riippuu puolestaan ympäristöstä ja siihen liittyy ulkoiset palkkiot kuten arvosanat, kannustus, ja raha. (Fagerudd 2008, 57-58.)

Oppimisympäristöllä on merkitystä oppimisen syvyyteen, laadullisiin eroihin opittavan aineen ymmärtämisessä ja osaamisessa. Käyhkön tekemän tutkimuksen mukaan asiantuntijuuden kehittymiseen vaikuttavat opiskelijoiden mukaan ammattikorkeakoulun opetus, sosiaalinen ympäristö sekä fyysinen ympäristö. Terveys- ja sosiaalialan opiskelijoiden käsityksen mukaan sosiaaliset tekijät (ilmapiiri sekä ryhmän tuki) ovat fyysistä ympäristöä merkittävämpi asiantuntijuutta edistävä tekijä ammattikorkeakoulussa. (Käyhkö 2007, 110.)

Myönteisellä opiskeluilmapiirillä on tärkeä osa opiskelijoiden motivaatioon. Ilmapiiriin vaikuttavia tekijöitä ovat mm. opettajien ja opiskelijoiden odotukset, opiskelijan valmius panostaa opiskeluunsa, opiskeluympäristö, opetusmenetelmät, opiskelija-opettaja-suhteet, koulun johtajuus ja henkilöstön kehittäminen. Ilmapiiriin vaikuttaa myös varsin paljon opiskelijoiden oma aktiivisuus ja vapaa-ajan toiminta. Opiskelijakunnan ja opiskelijatutoreiden toiminta voi vaikuttaa merkittävästi ammattikorkeakoulun ilmapiiriin. (Taskila 2007.) Myönteiseen opiskeluilmapiiriin vaikuttaa myös se, että opiskelijoiden ehdotuksia ja mielipiteitä kuunnellaan, sekä annetaan heille mahdollisuus vaikuttaa eri tilanteisiin (Opetusministeriö 2002, 15). Hyvän ilmapiirin tuloksena opiskelijan edellytykset nauttia opiskelustaan paranevat (Taskila 2007).

Fagerudd Nelli tutki opinnäytetyössään, Kohti yhteisöllistä Porvoo Campusta (2008), HAAGA-HELIAn Porvoon yksikössä tapahtuvaa oppimista ja oppimisen edistämistä sekä opiskelijoiden ja opettajien näkemyksiä, toimintaa ja keskinäistä suhdetta. Opinnäytetyö oli toteutettu tulevan Porvoo Campuksen kehittämistyön tueksi. Opinnäytetyön yhtenä osa-alueena oli tutkittu oppimiseen vaikuttavia tekijöitä. Opinnäytetyön kysely oli suunnattu tietyille Porvoon HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulun opiskelijoille ja opettajille. Fageruddin opinnäytetyön tuloksissa oppimiseen vaikuttavista tekijöistä nousi esille monet sosiaaliset ja emotionaaliset tekijät. Vahvimpana nousi esille opiskelijoiden motivaatio ja halu oppia. Opettajat mainitsivat oppimiseen vaikuttaviksi tekijöiksi ainoastaan opiskelijaan itseensä liittyviä asioita, kuten motivaatio, asenne, innostus, halu oppia, sitoutuminen, vastuunotto, opiskelu ja lähtötaso. Opiskelijat puolestaan mainitsivat oppimiseen vaikuttaviksi tekijöiksi opettajan. Opettajaan viitattaessa opiskelijat mainitsivat muun muassa opettajan ammattitaidon, motivaation, sekä kyvyn olla kannustava ja haastava. Opiskelijat mainitsivat myös opetusmenetelmät, lähestymistavat ja oppimisympäristön oppimiseen vaikuttaviksi tekijöiksi. (Fagerudd 2008, 55.)

Vuoden 2008 suuri opiskelijakysely selvittää Satakunnan ammattikorkeakoulun (SAMK) perustutkinto-opiskelijoiden ja ylemmän ammattikorkeakoulututkinto-opiskelijoiden näkemyksiä opiskeluun liittyvistä asioista. Tutkimuksessa selvitettiin, miten oppimisympäristö tukee motivoitumista ja sitoutumista opiskeluun, millaisia ovat opiskelijoiden näkemykset opetuksesta ja oppimisestaan, millaiseksi opiskelijat kokevat oman hyvinvointinsa ja kuinka sitoutuneita opiskelijat ovat opiskeluun. Tutkimuksen tuloksissa korostuivat yhteisöllisyyteen liittyvät asiat opiskelijoiden vastauksissa. Oppiminen ei tapahdu erillään muusta elämästä, vuorovaikutus muiden ihmisten kanssa on tärkeä osa opiskelua. Opiskelijat kokivat, että parhaan tuen omalle hyvinvoinnille he saavat ystävistä ja opiskelutovereista, joiden kanssa voivat jakaa opiskelun haasteet ja ongelmat. Myös opettajilla oli tärkeä rooli. Tutkimuksessa tuli esille, että opiskelijat kaipasivat joustavaa ja avointa ilmapiiriä oppilaiden sekä opettajien kesken. (Juuso & Sankari 2008, 2, 55.)

4 PORVOO CAMPUS 2010

Porvoo on kasvamassa Helsingin metropolialueen vahvaksi vaikuttajaksi. Porvoo Campus 2010 on hanke, joka osana aluekeskusohjelman innovaatio-ohjelmaa tukee osaamisen verkottumista. Termillä Porvoo Campus on laaja merkitys. Porvoo Campus ei ole ainoastaan fyysinen rakennus, oppilaitos tai alue. HAAGA-HELIA:n ja Laurea'n sekä kaupungin kehittämistoimijoiden yhteinen Porvoo Campus tuo valmistuessaan vuonna 2010 ainutlaatuisen luovuutta ja oppimista sisältävän kokonaisuuden. Porvoo Campus tuo Porvooseen uuden kehitys-, tutkimus- ja innovaatiotoimintaa kiihdyttävän keskuksen. Porvoo Campus on oppimisen ja työn, asumisen ja arjen sekä vapaa-ajan ja harrastamisen keskus. (Itä-Uudenmaan aluekeskusohjelma ym. 2008, 2-3, 8.) Kampus koostuu myös kaikista siihen liittyvistä ihmisistä. Ihmisten ajatukset ja toiminta luovat perustan Porvoo Campuksen tunnelmalle ja toiminnalle (Fagerudd 2008, 1).

Porvoo Campuksesta tulee kaikille avoin kaupunkikampus, jossa kohtaavat taide ja kulttuuri sekä osaaminen, liike-toiminta ja innovaatiot (Itä-Uudenmaan aluekeskusohjelma ym. 2008, 8). Kampus-rakennuksen lisäksi alueelle on suunnitteilla muun muassa kylpylähotelli, opiskelija-asuntola ja tiloja yrityksille (Fagerudd 2008, 8). Opiskeluasuntojen rakentaminen alueelle vilkastuttaa huomattavasti kaupungin opiskelijaelämää ja luo opiskelijakaupungin sykkeen (Itä-Uusimaa syksy 2008, 33). Vieressä sijaitseva Taidetehdas tullaan myös peruskorjaamaan lähivuosina ja sen yhteyteen on suunniteltu muun muassa kauppakujaa (Fagerudd 2008, 8).

Syksyn 2007 aikana on järjestetty kolme workshop-seminaaria, joihin osallistui noin 50 kampuskehittäjää. Seminaarien tuloksena kehittäjät saivat aikaan tulevaisuuspyörän, mikä kuvaa Porvoo Campus 2010 sisällön. Tulevaisuuspyörän keskeisiksi käsitteiksi muodostui luovuus, kansainvälisyys, oppiminen, palvelut, kestävä kehitys, teknologia, tilat ja reitit sekä living lab. (Itä-Uudenmaan aluekeskusohjelma ym. 2008, 12.)

Porvoo Campuksen valmistuessa HAAGA-HELIA ja Laurea siirtyvät yhteisiin tiloihin, jolloin opiskelu ja työskentely tapahtuvat samassa oppimisympäristössä. Porvoo Campus on luova kaupunkikampus, jossa on kaksi vastakohtaa: oppimisen, liiketoiminnan ja innovaatioiden keskuksiksi rakennettava HAAGA-HELIA:n ja Laurea'n korkeakoulukeskus sekä taiteen ja kulttuurin keskus Taidetehdas. HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu on liiketalouden ja matkailun korkeakouluttaja. Laurea-ammattikorkeakoulu on hyvinvoinnin asiantuntijoiden korkeakouluttaja sekä alaan liittyvän osaamisen ja toiminnan tutkija ja kehittäjä. (Itä-Uudenmaan aluekeskusohjelma ym. 2008, 8, 11.)

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulun Porvoon yksikön johtaja ja yksi kampushankkeen vetäjä, Lis-Marie Enroth-Niemi, jakaa Porvoo Campus 2010 hankkeen parhaat puolet kolmeen keskeiseen teemaan. Ensinnäkin Enroth-Niemi korostaa kampuksen uusien tilojen ja

teknologiaratkaisujen tarjoavan uudenlaisia opiskeluympäristöjä ja -mahdollisuuksia. Enroth-Niemi tuo myös esiin työelämän ja yritys yhteistyön vahvistumisen kun toimijat ovat kampuksella parhaimmillaan saman katon alla ja jatkuvassa kontaktissa. Yhtenä keskeisenä teemana Enroth-Niemi korostaa, että kampus-hanke luo ainutlaatuisen merkityksen lisätessään seudun vetovoimaisuutta samalla kun paikallinen yhteistyö vahvistuu. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2008, 1.) Enroth-Niemi toivoo elämän sykkivän Länsirannalla 24 tuntia vuorokaudessa seitsemänä päivänä viikossa (Itä-Uusimaa syksy 2008, 33).

Lis-Marie Enroth-Niemi painottaa, että ihmisten kohtaaminen tässä ja nyt on oppimisen ja luovuuden lähtöpiste. Kampus-ajatteluun kuuluu olennaisesti avoimuus ja julkiset tilat, jotka yhdistävät eri toimijoita ja mahdollistavat satunnaiset kohtaamiset, joissa kysymyksiä ja ideoita voidaan jakaa. Tärkeänä kampus-ajatuksena on yhteinen oppiminen. Tämä koskee opiskelijoita ja opettajia sekä yrityksiä ja yhteisöjä, joiden kanssa toimitaan. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2008, 1.)

Laurean koulutusala johtaja Iris Wiitakorpi korostaa, ettei kaikki oppiminen tapahdu oppilaitoksen seinien sisällä ja että tavalliset luokkahuoneet ovat jo pitkälti jääne menneisyydestä. Campus ei voi olla pelkkä oppilaitos, vaan sen on integroiduttava yhteiskuntaan, koulutusala johtaja Wiitakorpi painottaa. Uutta syntyy silloin, kun opiskelija, ohjaaja ja työelämä kohtaavat aidosti. Wiitakorven mukaan kampukseseen tulee paljon paikkoja, joissa voi istahtaa alas, suunnitella, keskustella ja kehittää. Wiitakorpi painottaa, että tämä on paras tapa valmistaa opiskelijoita tulevaan työelämään. (Itä-Uusimaa syksy 2008, 33.)

5 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA KYSYMYKSET

Opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata terveysalan opiskelijoiden mielipiteitä ihanneoppimisympäristöstä. Opinnäytetyön tuloksia on mahdollista hyödyntää Porvoon korkeakoulukampanin oppimisympäristön kehittämisessä.

Opinnäytetyöllä haemme vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

1. Millainen oppimisympäristö on terveysalan opiskelijoiden mielestä oppimista tukeva?
2. Millainen oppimisympäristö on terveysalan opiskelijoiden mielestä viihtyvyttä luova?

6 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

6.1 Aineiston keruu

Opinnäytetyössä on käytetty kvalitatiivista tutkimusotetta, koska opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata terveysalan opiskelijoiden mielipiteitä ihanneoppimisympäristöstä. Laadullinen tutkimus on luonteeltaan kokonaisvaltaista. Siinä käytetään tutkimusmenetelmiä, joilla pyritään saamaan tutkittavien oma näkökulma ja ajatukset esiin. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2004, 155.) Laadullinen tutkimus soveltuu parhaiten aiheisiin, joilta on vain vähän aikaisempaa tutkimusta (Paunonen & Vehviläinen-Julkunen 1998, 220). Aikaisempaa tutkimustietoa korkeakoulujen oppimisympäristöistä on vain hyvin vähän, joten laadullinen tutkimusote sopii tältäkin osin opinnäytetyömme aineiston hankintaan.

Laadullisen aineiston keräämisen menetelmiä ovat haastattelu, tarkkailu ja kirjallisen materiaalin käyttö (Metsämuuronen 2008, 37). Opinnäytetyön aineistokeruumenetelmäksi valitsimme kirjallisen materiaalin käytön. Tähän aineistokeruumenetelmään päädyimme, koska halusimme terveysalan opiskelijoilta mahdollisimman vähän johdateltuja vastauksia.

Opinnäytetyön aineisto kerättiin toukokuussa 2008 kaikilta Porvoon Laurean läsnä olevilta terveysalan opiskelijoilta. Laureassa oli lukuvuonna 2007- 2008 290 opiskelijaa, joista 262 oli läsnä olevana. Koulutusalojohtaja Iiris Wiitakorvelta saamamme suullisen tutkimusluvan jälkeen lähetimme sähköpostitse saatekirjeen, johon liitimme linkin sähköiseen vastauslomakkeeseen (Liite 1). Opiskelijoita pyydettiin kirjoittamaan vapaamuotoisesti ihanneoppimisympäristöstään. Saatekirjeissä toimme esiin muutamia aihealueita (mm. minkälainen oppimisympäristö olisi viihtyisä, virikkeitä antava ja tukisi oppimista), mistä opiskelijat saivat halutessaan kirjoittaa. Saatekirjeessä toimme aihealueita sen takia esille, että opiskelijoiden olisi helpompi alkaa kirjoittamaan aiheesta. Jos olisimme käyttäneet strukturoitua kyselylomaketta aineistonkeruumenetelmänä, opiskelijoiden omat mielipiteet eivät olisi tulleet tarpeeksi hyvin esille. Ennen kyselyn lähettämistä kävimme kertomassa opinnäytetyöstämme ja tulevasta kyselystä vuonna 2007 aloittaneille terveysalan opiskelijoille. Yritimme näin motiivoida opiskelijoita vastaamaan tulevaan kyselyyn.

Vastaamisaikaa oli kaksi viikkoa ja kirjoitelmat palautettiin sähköisesti. Vastaaminen tapahtui nimettömänä. Vastaaminen perustui vapaaehtoisuuteen ja tapahtui opiskelijoiden omalla ajalla. Vastauksien vähäisyyden vuoksi pidensimme kyselyyn vastaamista viikolla (Liite 2). Opiskelijoiden kirjallisia vastauksia saimme yhteensä 17. Vastausprosentti oli 6.5% 262 opiskelijasta. Vaikka vastausprosentti oli vähäinen, on laadullisen tutkimuksen suorittaminen kuitenkin mahdollista. Tulosten tarkastelussa kaikki vastaukset otettiin huomioon.

6.2 Aineiston analyysi

Laadullisen, aineistolähtöisen hoitotieteellisen tutkimuksen perusprosessina voidaan pitää sisällönanalyysia. Sisällönanalyysi on menetelmä, minkä avulla voidaan analysoida kirjoitettua ja suullista kommunikaatiota. Sisällönanalyysin avulla voidaan myös tarkastella tapahtumien ja asioiden merkityksiä sekä yhteyksiä ja seurauksia. (Janhonen & Nikkonen 2003, 21.) Opin- näytetyön tulosten analysoinnissa on käytetty sisällönanalyysi menetelmää, minkä avulla ana- lysoimme kirjoitettua tekstiä ja tarkastelimme tekstien välisiä yhteyksiä.

Sisällönanalyysillä tarkoitetaan kerätyn tietoa-aineiston tiivistämistä niin, että tutkittavien il- miöiden väliset suhteet saadaan selkeinä esille tai siten, että tutkittavia ilmiöitä voidaan yleistävästi ja lyhyesti kuvailla. Sisällönanalyysi voidaan jakaa aineistolähtöiseen ja teorialäh- töiseen aineiston luokitteluun. Olennaista sisällönanalyysissä on, että tutkimusaineistosta ero- tetaan samanlaisuudet ja erilaisuudet. Aineistoa kuvaavien luokkien on oltava yksiselitteisiä ja toisensa poissulkevia. Sisällönanalyysi-prosessi voidaan jakaa seuraaviin vaiheisiin: ana- lyysiyksikön valinta, aineistoon tutustuminen, aineiston pelkistäminen, aineiston luokittelu ja tulkinta sekä sisällönanalyysin luotettavuuden arviointi. (Janhonen & Nikkonen 2003, 23-24.)

Analysoinnin aloitimme käymällä vastauksia läpi useaan otteeseen. Kaikkien vastanneiden kir- joitukset otettiin huomioon tulosten analysoinnissa. Kirjallisia vastauksia oli 17 kappaletta. Vastanneiden alkuperäiset ilmaukset pelkistettiin alaluokiksi, jotka mielestämme kuvasivat alkuperäisten lauseiden tarkoitusta (Liite 3). Alaluokista muodostuivat yläluokat, jotka jaet- tiin aineistossa esiintyvien yhtäläisyyksien ja eroavaisuuksien perusteella (Liite 4). Yläluokiksi muodostuivat: oppimista tukeva oppimisympäristö ja viihtyvyyttä luova oppimisympäristö. Pääluokaksi muodostui terveysalan opiskelijoiden kuvaamana ihanneoppimisympäristö, johon yhdistyivät yläluokat.

7 OPINNÄYTETYÖN TULOKSET

7.1 Oppimista tukeva oppimisympäristö terveysalan opiskelijoiden kuvaamana

Vastauksissa tuli esille erilaisten tilojen tarpeellisuus. Vastanneista kolmannes toivoi harjoit- telutiloja, joissa olisi mahdollista harjoitella käytännön taitoja. Harjoittelutilojen toivottiin olevan sisustettu oikeita työympäristöjä vastaaviksi, esimerkiksi sairaala- ja neuvolatiloja vas- taaviksi. Opetustilojen tulisi vastaajien mukaan olla toimivat ja käytännölliset sekä riittävän suuret. Vastanneista kolmannes halusi uuteen kampus-rakennukseen tiloja, joissa voisi tehdä ryhmitöitä tai lukea rauhassa.

”On tärkeää, että oppimisympäristössä on myös muita tiloja luokkien lisäksi. Erilaisia nurkkauksia opiskelijoille, joissa voi tehdä ryhmätöitä tai käyttää tietokonetta.”

”Erilaisia työelämässä vastaan tulevia tilanteita pitäisi pystyä harjoittelemaan luokkaloissa. Tämä tarkoittaa sitä, että eri luokkatiloja pitää sisustaa tai lavastaa esimerkiksi neuvolavastaanottoon soveltuviksi tai sairaalahuonetta vastaaviksi.”

Vastaajista 41 % toivoi atk-tiloja ja tietokoneita olevan riittävästi. Opiskelijat toivoivat atk-tiloja olevan enemmän kuin yksi, jotta tietokoneita on mahdollista käyttää, mikäli toinen atk-tila on varattu oppitunnille. Myös opetustiloissa haluttiin olevan toimivat WLAN langattomat lähiverkkoyhteydet, jotta oman tietokoneen käyttö olisi mahdollista. Vastanneista 29 % toivoi kirjastoon laajempaa valikoimaa ja erillistä lukusalia. Kirjastoon toivottiin myös muutakin kuin terveysalan kirjallisuutta ja laina-aikojen toivottiin olevan pidempiä. Meluton ja rauhallinen ympäristö tukevat 18 % vastaajan mielestä edistävästi opiskelumotivaatiota. Melu vaikuttaa opiskelijoiden mielestä ympäristön viihtyvyyteen sekä työ- ja oppimistehoon.

”Kunnolliset opetustilat, missä on riittävästi tilaa kaikille. Iso atk-tila missä on koneita riittävästi, ettei tarvitse jakaa omaa konetta toisen kanssa, tai jos atk-tilassa on tunti, niin on toinen saatavilla niille joilla ei ole oppituntia.”

”Laajemmat valikoimat kirjastoon, eli siis muutakin kirjallisuutta kuin hoitoalaa ja samalla useampi kappale kirjoja.”

”Tiloissa tulisi olla mahdollisuus työskennellä rauhallisessa ilmapiirissä, jossa ei olisi melua.”

Havainnollistamismateriaaleja ja harjoitteluvälineitä opiskelijat kaipasit runsaasti. Vastanneista noin puolet haluaisi oppimista tukevia, käytännössä tarvittavia oppimisvälineitä, jotka olisivat vapaasti saatavilla. Havainnollistamismateriaaleilla opiskelijat tarkoittivat erilaisia anatomisia malleja kuten sydän, aivot ja luuranko. Opiskelijat haluaisivat myös omalla ajallaan tutkia ja harjoitella materiaalien avulla erilaisia käytännön toimenpiteitä. Käytännössä tarvittaviin välineisiin opiskelijat haluaisivat tutustua jo opiskeluympäristössä.

”Ihmisen anatomiaa on helpompi hahmottaa kun pääsee konkreettisesti tarkastelemaan esimerkiksi luurankoa tai sydämen eri osia mallikappaleen avulla.”

”Työssä tarvittavia välineitä tulee olla riittävästi, jotta opiskelijat pääsevät tutustumaan niiden käyttöön jo koulussa.”

7.2 Viihtyvyyttä luova oppimisympäristö terveystieteiden opiskelijoiden kuvaamana

Vastanneista yli puolet toivoi kampus-rakennukseen opiskelijaravintolaa ja kahviota, ettei tarvitsisi lähteä rakennuksen ulkopuolelle ruokailemaan. Opiskelijoiden mielestä opiskelijaravintola ja kahvio ovat hyviä kohtaamis- ja rentoutumispaikkoja, jotka loisivat kampukseen viihtyvyyttä. Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijakunta (LAUREAMKO) toimistoa kaipasivat tulevaan Porvoon toimipisteeseen 12 % vastaajista. Liikuntamahdollisuuksia 18 % vastanneista toivoi opiskelijoille olevan tarjolla kampus alueella.

”Rakennuksessa tulisi ehdottomasti olla opiskelijaravintola tai ainakin kahvio. On ikävää aina lähteä rakennuksen ulkopuolelle syömään.”

”Kahvio olisi kiva, sellainen missä voi istahtaa hetkeksi kavereiden kanssa. Se toisi viihtyvyyttä.”

Rakennuksen sijainnilla ja lähiympäristöllä ei koettu olevan suurta merkitystä, kunhan rakennus on hyvin saavutettavissa julkista liikennettä käyttäen. Vastanneista 12% toivoi kampus alueella olevan riittävästi opiskelijoille suunnattuja ilmaisia parkkipaikkoja. Opiskelijoiden mielestä parkkipaikkojen vähäisyys hankaloittaa oman auton käyttöä ja viivästyttää tunneille saapumista, jos vapaita parkkipaikkoja ei löydy läheltä. Kampus alueen parkkipaikat mahdollistaisi sen, että autoa voisi pitää paikallaan koko päivän ajan eikä tuntien välissä tarvitsisi käydä lisäämässä parkkiaikaa.

”Rakennuksella ja lähiympäristöllä ei ole niinkään väliä, kunhan rakennus on hyvin saavutettavissa (julkinen liikenne yms.).”

”Parkkipaikkoja opiskelijoille, jottei myöhästy tunnilta etsiessään autopaikkaa.”

Vastaajat kokivat sisustuksen olevan tärkeä osa oppimisympäristössä viihtymiseen. Vastanneista 41% toivoivat rakennuksen värimaailman olevan hillitty, mutta värejä kuitenkin kaivattiin. Valoisuuden ja kasvien koettiin tuovan lisää viihtyvyyttä neljänneksen mielestä. Vastanneista reilusti yli puolet toivoi kampuksessa olevan hyvä säädeltävissä oleva ilmasto, jota pystyittäisi säätämään luennoilla olevan oppilasmäärän mukaan. Opiskelijat kokevat sen helpottavan oppitunneilla keskittymistä. Vastaajista 12% oli sitä mieltä, että tilojen hyvällä ergonomialla on suuri vaikutus opiskelumukavuuteen ja opiskelijoiden hyvinvointiin. Pitkien luentojen vuoksi tuolien hyvä istuttavuus ja pöytien sopiva korkeus on opiskelijoiden mielestä tärkeä osa luennoilla keskittymiseen. Vastanneista neljännes toi esiin ideoita ekologisesta oppimisympäristöstä. Toiveita tuli esille mm. kierrätysmateriaalien käytöstä. Myös isoja ikkunoita toivottiin antamaan luonnon valoa ja näin säästettäisiin sähkökuluissa.

”Erilaisilla seinäväreillä ja ehkäpä jopa seinämaalauksilla saisi jotain ilmettä tylsän valkoisen sijaan. Myös kasvit antaisivat koulutiloihin elämää!”

”Ilmastointi, joka helpottaisi opiskelua, ettei tarvitsisi palella talvella ja hikoilla kesällä.”

”Rakennuksessa pitäisi myös ehdottomasti huomioida ympäristöystävällisyys ja noudattaa kestävästä kehitystä. Liike- ja hämäräntunnistimien avulla valojen tarpeetonta päällä oloa voitaisiin säätää.”

8 POHDINTA

8.1 Tulosten tarkastelu

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvata terveysalan opiskelijoiden mielipiteitä ihanneoppimisympäristöstä. Tulosten perusteella opiskelijat kokivat tilojen hyvällä suunnittelulla olevan merkitystä oppimiseen ja viihtyvyyteen. Opiskelijat toivoivat opiskelutilojen olevan käytännön läheisiä ja oppimista sekä ammattitaitoa edistäviä. Monet vastanneista toivat esille haluavansa harjoittelutiloja, jotka olisivat lavastettu oikeita sairaalataloja vastaaviksi. Opiskelutilojen haluttiin olevan riittävän tilavia, joissa tulisi huomioida opiskelijoiden määrä. Gröhnin (2008, 23) kehittämishankkeessa nousi myös esille, että tilojen tulisi olla riittävän suuria opiskelijaryhmille.

Hyvin tärkeänä osana oppimisympäristöä opiskelijat pitivät atk-tiloja ja sitä, että tietokoneita olisi riittävästi saatavilla. Myös WLAN langatonta verkkoyhteyttä toivottiin rakennukseen. Tämä mahdollistaisi opiskelijoiden omien kannettavien tietokoneiden käytön ja helpottaisi näin opiskelijoiden työtä. Ryhmytötiloja ja erilaisia lukutiloja toivottiin, jotta opiskelijat pystyisivät rauhallisessa ympäristössä lukemaan tai tekemään oppimistehtäviään. Kirjastoon toivottiin laajempaa valikoimaa, jolla tarkoitettiin sitä, että kirjastosta löytyisi muutakin kuin terveysalan oppikirjoja. Opiskelijat toivoivat myös, että samaa kirjaa olisi useampi kappale ja että laina-ajat olisivat viikkoa pidempiä. Kirjastoon toivottiin erillistä lukusalia, jossa voisi rauhassa lukea tentteihin. Oppimisympäristön haluttiin olevan rauhallinen ja meluton, jotta pystyisi rauhallisesti työskentelemään. Myös Vuorenpään (2008, 7) kehittämishankkeen tutkimuksessa opiskelijat kokivat melun olevan haittaava tekijä työskentelyssä ja keskittymisessä.

Tulosten mukaan erilaisia harjoitteluvälineitä ja havainnollistamismateriaaleja terveysalan opiskelijat kaipaavat opetuksen tueksi. Myös Gröhnin sekä Vuorenpään tutkimuksissa tuli esille, että opiskelijat kaipaavat riittävästi havaintovälineitä oppimisen tueksi (Gröhn 2008, 17;

Vuorenpää 2008, 6). Joidenkin vastanneiden mielestä ihmisen anatomiaa oppisi helpommin, jos pääsisi tarkastelemaan konkreettisesti anatomisia mallikappaleita (luuranko, sydän ym.). Lisäksi toivottiin, että harjoitteluvälineitä pääsisi tutkimaan opetustilanteidenkin ulkopuolella. Osa opiskelijoista toivoi myös pääsevänsä vapaa-ajallaan harjoittelemaan käytännön toimenpiteitä erilaisten välineiden avulla.

Tuloksissa nousi esille opiskelijaravintolan ja kahvion tarpeellisuus. Näiden toivottiin sijaitsevan kampus-rakennuksessa, jotta ei tarvitsisi lähteä rakennuksen ulkopuolelle ruokailemaan. Oppilaskahvio koettiin hyödylliseksi välipalojen saamisen vuoksi. Kahvio loisi opiskelijoiden mielestä kampuksen viihtyvyyttä. Kahvion koettiin olevan erinomainen paikka, johon voi opiskelijatovereiden kanssa hetkeksi istua hengähtämään opiskelukiireistä.

Terveysalan opiskelijat kokivat liikunnan merkityksen olevan tärkeä osa oppimismotivaation ja keskittymisen kannalta, minkä takia he toivoivat kampuksen tarjoavan opiskelijoille erilaisia liikuntamahdollisuuksia. Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijakunta (LAUREAMKO) toimiston koki muutama vastaajista olevan hyvä lisä opintotoimiston rinnalle, koska tämä palveluorganisaatio valvoo opiskelijoiden etua. Toimistosta kaivattiin saatavaksi esimerkiksi opiskelijakortteja ja haalareita.

Rakennuksen sijainnilla ja lähiympäristöllä ei opiskelijoiden mielestä ollut kovin suurta merkitystä, kunhan oppilaitos on hyvin saavutettavissa julkista liikennettä käyttäen. Opiskelijat toivoivat myös, että kampuksen läheisyydessä olisi riittävästi opiskelijoille suunnattuja ilmaisia parkkipaikkoja, jotta oman auton käyttö olisi mahdollisimman vaivatonta. Parkkipaikkojen tarpeellisuus tuli myös esille Gröhnin tutkimuksessa (Gröhn 2008, 17).

Vastaajat kokivat sisustuksella olevan suuri merkitys oppimisympäristössä viihtymiseen. Viihtyvyyttä lisää vastanneiden mielestä tiloissa käytetty värimaailma, valaistus ja kasvien käyttö. Työturvallisuuslaki (738/2002, 34§) määrittää myös, että työpaikalla tulee olla sopiva ja riittävän tehokas valaistus ja sinne on mahdollisuuksien mukaan päästävä riittävästi luonnonvaloa. Seiniin toivottiin hillittyjä värejä valkoisen sijaan. Myös Gröhnin tutkimuksessa värien ja kasvien koettiin tuovan lisää viihtyvyyttä oppimisympäristöön (Gröhn 2008, 17).

Moni vastaaja toi kirjoituksessaan esiin ilmaston vaikutuksen luennoilla keskittymiseen. Myös Gröhnin sekä Vuorenpään tutkimuksissa nousi esille ilmanlaadun ja lämpötilan vaikutuksen tärkeys, mitkä vaikuttavat vastanneiden mukaan opiskeluvireyteen (Gröhn 2008, 18; Vuorenpää 2008, 7). Yllättävää oli, että moni opiskelija oli huomionnut ilmaston merkityksen vastauksissaan. Tilojen ilmaston ja lämpötilalla on suuri merkitys keskittymiseen. Huono sisäilma voi aiheuttaa väsymystä, päänsärkyä ja työskentelytehon huonontumista. Hyvä sisäilma puolestaan lisää hyvinvointia ja viihtyvyyttä sekä parantaa oppimistuloksia. (Vuoren-

pää 2008, 8, 11.) Säädeltävissä oleva ilmastointi olisi vastaajien mielestä toimiva varsinkin silloin kun on kyse suurista oppilasmääristä luennoilla.

Muutaman opiskelijan mielestä ihanneoppimisympäristön tulisi pyrkiä ekologisuuteen. Ekologisuutta voitaisiin toteuttaa mm. kierrätysmateriaaleja käyttäen ja energiaa säästämällä. Energian säästämällä vastaajat tarkoittivat esimerkiksi luonnon valon käyttöä. Ehdotuksena opiskelijat toivat esiin liike- ja hämärätunnistimien käytön, jotta tarpeetonta valojen päällä oloa voitaisiin säätää. Tilojen hyvällä ergonomialla vastaajat kokivat olevan vaikutusta hyvinvointiin ja opiskelumukavuuteen. Varsinkin tuolien ja pöytien haluttiin olevan ergonomisia. Vuorisen tutkimuksessa puolestaan tuolien ja pöytien ergonomialla ei koettu olevan suurta merkitystä viihtyvyydelle (Vuorenpää 2008, 4).

Tuloksia tarkasteltaessa esille nousee mm., että tilojen tulisi vastata mahdollisimman aitoa työympäristöä, jossa oppija saa käsityksen ammatin hallinnasta ja jossa häntä voidaan ohjata ammatillisen kasvun prosessissa. Tietoisuus ympäristön vaikutuksesta oppimiseen auttaa oppimisympäristön suunnittelussa ja rakentamisessa sellaiseksi, että oppimistulokset paranevat ja työelämän muutokset voidaan ottaa nopeasti huomioon (Gröhn 2008, 2). Opetustilojen ja toiminnan on vastattava työelämän kehityksen tarpeisiin ja niiden on pysyttävä mukana kehityksessä. Oppimisympäristön tulisi muodostaa opiskelijoille vuorovaikutteinen, turvallinen ja viihtyisä sekä oppimista ja terveyttä tukeva ympäristö.

8.2 Opinnäytetyön luotettavuus ja eettiset kysymykset

Kvalitatiivisen tutkimuksen luotettavuuden arvioimiseksi ei ole luotu yhtä selkeitä kriteereitä kuin kvantitatiiviseen tutkimukseen. Laadullisessa tutkimuksessa tuotetussa tulkinnassa tulee aina esille tutkijan persoonallinen näkemys, jossa on mukana myös hänen intuiotensa ja tunteensa. Tämän takia tulkinta ei ole toistettavissa eikä siirrettävissä toiseen kontekstiin. (Pauonon & Vehviläinen-Julkunen 1998, 215-216.) Opinnäytetyömme luotettavuutta lisää se ettei aineiston tulkinta perustu vain yhden henkilön näkemykseen. Laadullisen tutkimuksen aineistot voivat olla monin tavoin hankittuja. Eri muotoon saatetut vapaamuotoiset keskustelut tai haastattelut, pöytäkirjat, tutkittavien kirjoittamat päiväkirjat tai esseet ja tutkijan omaan havainnointiin perustuvat havainnointiraportit ovat tyypillisimpiä laadullisen tutkimuksen aineistoja. (Pauonon & Vehviläinen-Julkunen 1998, 215-216.)

Tulosten luotettavuus ja pätevyys voivat vaihdella, vaikka tutkimuksessa pyritään välttämään virheiden syntymistä. Sen takia kaikissa tutkimuksissa pyritään arvioimaan tutkimuksen luotettavuutta. Monia eri mittaus- ja tutkimustapoja voidaan käyttää tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa. Tutkimuksen reliabelius tarkoittaa mittaustulosten toistettavuutta, jolla tarkoitetaan sen kykyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia. (Hirsjärvi ym. 2004, 216.) Tutki-

muksen validius eli pätevyys tarkoittaa tutkimusmenetelmän tai mittarin kykyä mitata sitä mitä on tarkoituskin mitata (Vilka 2007, 150). Tutkimuksen mittarit ja menetelmät eivät aina vastaa sitä todellisuutta, jota tutkija kuvittelee tutkivansa (Hirsjärvi ym. 2004, 216).

Opinnäytetyömme luotettavuutta on vaikea analysoida perinteisten reliabiliteetin ja validiteetin kautta. Jos opinnäytetyön tutkimus toistettaisiin, ei täysin samanlaisia tuloksia olisi mahdollista saada. Opinnäytetyön tutkimuksen yleistettävyyttä voidaan myös kyseenalaistaa pohtimalla, onko 17 opiskelijan mielipiteillä laajempaa merkitystä.

Kirjallisten aineistojen luotettavuus perustuu tutkijan harkintaan saadun tiedon luotettavuudesta. Kirjallisia aineistoja käyttävä tutkija ei voi tarkentaa aineistojaan lisäkysymyksin. Tutkijalta jää saamatta haastattelussa esille tulevat tauot, äänensävyt, huokaukset ja naurahdukset. Tutkijan on luotettava, että tutkittavien kertomukset vastaavat todellisuutta. Liian lyhyet kirjoitetut kuvaukset voivat olla ongelmana. Laadullisen tutkimuksen materiaaliksi sopii huonosti liian niukka aineisto. (Paunonen & Vehviläinen-Julkunen 1998, 218-219.)

Opinnäytetyön tutkimusaineisto oli kooltaan suppea, mutta aineiston vähäisyyttä korvasi opiskelijoiden kirjoitusten anti, jotka olivat laadultaan kattavia. Tutkija ei saa tehdä aineistosta sellaisia johtopäätöksiä, joita ei tule esille aineistosta. Kirjoitusten sisältö ei saa vaikuttaa tutkijan aineiston valintaan. Aineistoksi valitaan usein vain ne kirjoitukset, jotka ovat monipuolisia ja rikkaita. (Paunonen & Vehviläinen-Julkunen 1998, 219.) Vastausten sisältö ei vaikuttanut tutkimusaineiston valintaan vaan kaikki vastaukset otettiin huomioon, koska kirjoitelmat olivat sisällöllisesti monipuolisia. Opinnäytetyön luotettavuutta lisää tutkimuksessa käytetyt suorat lainaukset. Tulosten tarkastelussa on pyritty rehellisyyteen niin, että opinnäytetyön tekijöiden omat asenteet ja mielipiteet eivät ole vaikuttaneet tuloksiin.

Laadullisen aineiston analysoinnissa tutkijalta vaaditaan kykyä abstraktiseen, käsitteelliseen, ajatteluun. Tutkijalta edellytetään valmiutta tarkastella asioita useasta eri näkökulmasta. Laadullisessa tutkimuksessa aineistoa tutkitaan kehittämällä ylä- ja alaluokkia. Aineistoa ei pakoteta ennalta määrättyihin luokkiin, vaan tutkijan on löydettävä luokitus aineistosta. Tulokinnassa on aina mukana tutkijan oma löytävä mieli, eikä ole vain yhtä oikeaa tulkinnallista totuutta. Tutkijan tulee kirjata ja perustella omat luokitteluperusteensa. Analyysin tueksi on esitettävä riittävä määrä alkuperäishavaintoja. Analyysin luotettavuus syntyy käsitteellisten luokitusten ja empiiristen havaintojen loogisesta yhteensopivuudesta. (Paunonen & Vehviläinen-Julkunen 1998, 219.)

Tutkimusta tehdessä on perehdyttävä myös eettisiin seikkoihin. Opinnäytetyön tutkimusta varten saimme suullisen tutkimusluvan koulutusalaohjaja Iiris Wiitakorvelta. Opinnäytetyömme eettiset kysymykset keskittyivät tutkimusaineiston hankintaan ja tulosten tulkintaan.

Vastaajien yksityisyyden säilyttämiseksi heidän vastauksensa käsiteltiin luottamuksellisesti nimettöminä. Yhdestäkään vastauksesta ei kukaan henkilöitynyt. Tämä ilmoitettiin kyselyyn osallistuneille saatekirjeessä. Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta parantaa tutkijoiden tarkka selostus tutkimuksen toteuttamisen kaikista vaiheista.

8.3 Tulosten hyödyntäminen ja jatkotutkimusaiheet

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvata terveysalan opiskelijoiden ihanneoppimisympäristö. Opinnäytetyön lopullisena tuotoksena saatiin aikaiseksi kirjallinen esitys siitä, mitä tulevan Porvoo Campuksen oppimisympäristön pitäisi sisältää. Opinnäytetyössä esille tulleita tuloksia on mahdollista hyödyntää Porvoon Länsirannalle Taidetehtaan kulttuurikeskuksen viereen rakennettavan kampuksen oppimisympäristön luomiseen. Tuloksia voidaan hyödyntää mm. tilojen suunnittelussa ja sisustuksessa. Opinnäytetyön tuloksien avulla on mahdollista kehittää oppimisympäristöä sellaiseksi, että se pystyy soveltamaan toimintaansa työelämän kasvavia vaatimuksia vastaaviksi sekä edistämään oppimista. Opinnäytetyön tuloksista voi päätellä mitkä tilat ja toiminnot kaipaavat nopeita kehittämistoimenpiteitä, joihin tulisi mahdollisimman nopeasti puuttua ja saada aikaan oppimisympäristö, joka on turvallinen, toiminnallinen, tukee oppimista ja on viihtyisiä. Jos opinnäytetyön tuloksia hyödynnetään, voidaan opiskelijoiden viihtyvyyttä ja oppimismotivaatiota tukea ja parantaa.

Oppimisympäristöistä tehtyjä tutkimuksia, jotka liittyvät korkeakouluopiskeluun, on tehty hyvin vähän. Opinnäytetyössä hyödynsimme muiden koulutusalojen oppimisympäristökyselyitä. Terveysalan opiskelijoille suunnattuja oppimisympäristökyselyitä emme löytäneet, joten aihetta voisi tutkia enemmän, jotta terveysalan opiskelijat saisivat hyvän oppimisympäristön ja parhaat mahdolliset eväät työelämää varten.

Jatkotutkimusaiheena voitaisiin selvittää, vastaako tuleva Porvoo Campus terveysalan opiskelijoiden ihanneoppimisympäristöä. Voitaisiin tutkia onko uusi oppimisympäristö toimiva, viihtyisiä ja tukeeko se terveysalan opiskelijoiden oppimista ja ammatillista kehitystä. Mielestämme nämä jatkotutkimusaiheet olisivat hyviä, koska olemme pohtineet, vastaako Porvoo Campus terveysalan opiskelijoiden tarpeita, kun HAAGA-HELIAN ja Laurean tilat yhtenevät. Olemme pohtineet, löytyykö Porvoo Campuksesta riittävästi terveysalan opiskelijoiden toivomia havainnollistamismateriaaleja ja harjoitteluvälineitä sekä harjoittelutiloja.

LÄHTEET

- Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto 2007. Fyysinen työympäristö. [www-dokumentti] http://fi.osha.europa.eu/good_practice/fyysinen_tyoymparisto/index_html (Luettu 16.02.2009)
- Fagerudd, N. 2008. Kohti yhteisöllistä Porvoo Campusta: Näkemyksiä oppimisesta ja oppimisen edistämisestä. Opinnäytetyö. HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu. [www-dokumentti] <https://publications.theseus.fi/handle/10024/1849> (Luettu 13.02.2009)
- Gröhn, K. 2008. Oppimisympäristön toiminnallinen ja fyysinen kehittäminen. Opettajankoulutuksen kehittämishanke. Tampereen ammattikorkeakoulu.
- HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2008. Porvoo Campus- Kohtaamisia ja uudenlaisia oppimisympäristöjä. T&K News 3/2008. [www-dokumentti] <http://myy.haaga-helia.fi/-tk/T&Knews/3-2008/porvoocampus> (Luettu 30.1.2009)
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2004. Tutki ja kirjoita. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Hirvi, V. 2000. Kaikki toimintaympäristöt ovat myös oppimisympäristöjä. Opetusministeriön julkaisuja. [www-dokumentti] http://www.minedu.fi/OPM/Tiedotteet/2000/9/hirvi_kaikki_toimintaymparistot_ovat_myos_oppimisymparistoja?lang=fi (Luettu 27.11.2008)
- Hämäläinen, J. 2009. Porvoon Länsiranta rakenteille keskellä taantumaa. Uusimaa sanomalehti 2009 N:o39.
- Itä-Uudenmaan aluekeskusohjelma, Porvoon kaupunki, HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu ja Laurea-ammattikorkeakoulu 2008. Porvoo Campus 2010. Luovuuden, oppimisen ja innovaatioiden Living Lab. Porvoo.
- Itä-Uusimaa syksy 2008. Porvoo Campus 2010. Yrityskuvaletti 2008. [www-dokumentti] <http://epaper01.mmd.net/reader/?issue=4094;3deb4fc7b99178774b61ae36206da2eb> (Luettu 17.02.2009)
- Janhonen, S. & Nikkonen, M. 2003. Laadulliset tutkimusmenetelmät hoitotieteessä. Helsinki: WSOY.
- Juuso, M. & Sankari, A. 2008. Suuri opiskelijakysely 2008. Satakunnan ammattikorkeakoulun julkaisuja. Sarja B, Raportit 6/2008.
- Kallioinen, O. (toim.) 2008. Oppiminen Learning by Developing- toimintamallissa. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Kauppila, R. A. 2000: Opi ja opeta tehokkaasti. Psykkinen valmennus oppimisen tukena. Helsinki: PS-kustannus.
- Kauppinen, T., Hanhela, R., Heikkilä, P., Kasvio, A., Lehtinen, S., Lindström, K., Toikkanen, J. & Tossavainen, A. 2007. Työ ja terveys Suomessa 2006. Työ ja terveyshaastattelututkimus 2006. Työterveyslaitos. Helsinki. [www-dokumentti] <http://www.ttl.fi/Internet/Suomi/Aihesivut/Tyoterveyshuolto/Tiedonlahteet/Kirjallisuus/tyo+ja+terveys.htm> (Luettu 18.02.2009)
- Kotila, H. 2003. Ammattikorkeakoulupedagogiikka. Oppimiskäsityksen ammattikorkeakoulutuksessa. Helsinki: Edita.

Käyhkö, R. 2007. "Positiivinen suhtautuminen edesauttaa kehittymistä". Ammattikorkeakoulu asiantuntijuuden kehittäjänä opiskelijoiden käsitysten mukaan. Rovaniemi: Lapin yliopisto, Kasvatustieteiden tiedekunta.

Laurea 2005. Aluekehitysstrategia. Vantaa.

Laurea 2007. Pedagoginen strategia.

Linna, M., Jylhä-Pyykönen, A., Kiesi, E., Lähdeoja, M., Renko, M., Silvo, I., Sariola, J., Kautto-Koivula, K., Könnölä, J., Rainio, A., Savolainen, H. & Sinko, M. 1999. Opetusministeriö. Koulutuksen ja tutkimuksen tietostrategia 2000-2004. Helsinki: Nykypaino Oy.

Manninen, J., Burman, A., Koivunen, A., Kuittinen, E., Luukannel, S., Passi, S. & Särkkä, H. 2007. Oppimista tukevat ympäristöt. Johdatus oppimisympäristöajatteluun. Vammala: Vammalan kirjapaino Oy.

Metsämuuronen, J. 2008. Laadullisen tutkimuksen perusteet. Metodologia-sarja 4. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Opetushallitus 2004. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2004. [www-dokumentti] http://www.oph.fi/ops/perusopetus/po_16_1_versio.doc (Luettu 10.02.2009)

Opetusministeriö 2002. Terveellisen ja turvallisen opiskelu ympäristön laadun arvioinnin perusteet perusopetusta varten. Taustamuistio. Helsinki: Yliopistopaino.

Oikeusministeriö 2003. Suomen säädöskokoelma. Ammattikorkeakoululaki (351/2003). Helsinki: Edita Prima Oy.

Paunonen, M. & Vehviläinen-Julkunen, K. 1998. Hoitotieteen tutkimusmetodiikka. Juva: WSOY.

Pedagoginen strategia 2007. Laurea-ammattikorkeakoulu.

Ruohotie, P. 2000. Oppiminen ja ammatillinen kasvu. Juva: WSOY.

Räsänen, J. 2002: Voimaantumisen oikeus ja välttämättömyys. Ammatillisen voimaantumisen edellytykset ja käytäntö. Julkisiviestintä.

Taskila, V-M. 2007. Laadukas oppiminen. KeVer 2/2007. Ammattikorkeakoulututkimuksen verkkolehti. [www-dokumentti] <http://www.piramk.fi/kever/kever.nsf/Kever!OpenFrameSet> (Luettu 16.02.2009)

Tynjälä, P. 1999. Konstruktivistinen oppimiskäsitys ja asiantuntijuuden edellytysten rakentaminen koulutuksessa. Teoksessa A. Eteläpelto & P. Tynjälä (toim.) Oppiminen ja asiantuntijuus. Työelämän ja koulutuksen näkökulmia. Juva: WSOY.

Työturvallisuuskeskus 2003. Työturvallisuuslaki (738/2002). [www-dokumentti] <http://www.tyoturva.fi/julkaisut/ekirjat/tyoturvalaki.pdf> (Luettu 17.02.2009)

Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 2003/352.

Vilkka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Vuorenpää, S. 2008. Oppimisympäristöt talotekniikka-alan koulutuksessa. Opettajakoulutuksen kehittämishanke. Oppilaskysely. Tampereen ammattikorkeakoulu.

LIITTEET

Liite 1 Ensimmäinen saatekirje

Hei!

Porvoo Campus 2010 hanke on lähtenyt käyntiin. Nyt sinulla on erinomainen mahdollisuus vaikuttaa uuden oppimisympäristön kehittämiseen! HAAGA-HELIA ja Laurea ammattikorkeakoulujen sekä kaupungin kehittämistoimijoiden yhteinen Porvoo Campus tuo Länsirannalle Taidetehtaan kulttuurikeskuksen viereen ainutlaatuisen oppimista ja luovuutta tarjoavan kokonaisuuden.

Olemme sairaanhoitajaopiskelijoita Porvoon Laurea ammattikorkeakoulusta ja teemme parhaillaan opinnäytetyötä. Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää millainen on terveysalan opiskelijoiden mielestä ihanneoppimisympäristö. Tuloksilla pyritään vaikuttamaan Porvoon Laurean oppimisympäristön kehittämiseen.

Nyt haluaisimme sinun mielipiteesi ihanne oppimisympäristöstä, joten kirjoitathan meille vapaamuotoisesti. Voit kertoa minkälainen oppimisympäristö olisi viihtyisä, virikkeitä antava ja tukisi oppimista. Voit tuoda esille ajatuksia mm. tiloista, opetusvälineistä, rakennuksesta sekä lähiympäristöstä.

Vastausaikaa on kaksi viikkoa 09.05.-25.05.2008 asti. Vastaukset käsitellään nimettöminä ja luottamuksellisesti. Jokaisen opiskelijan vastaus on meille hyvin tärkeä! Vastaamme mielellämme mahdollisiin kysymyksiin.

Suuret kiitokset ajastasi, sekä aurinkoista kesää kaikille.

Terveisin,

Sairaanhoitajaopiskelija,
Katri Tuominen
Katri.Tuominen@laurea.fi

Sairaanhoitajaopiskelija,
Milla Puonti
Milla.Puonti@laurea.fi

Sähköinen vastauslomake löytyy osoitteesta:
<https://elomake.laurea.fi/v2/lomakkeet/3259/lomake.html>

Jos linkki ei aukea klikkaamalla, kopioi se selaimen osoiteriville hiiren avulla.

Liite 2 Toinen saatekirje

Hei!

Porvoo Campus 2010 hanke on lähtenyt käyntiin. Nyt sinulla on erinomainen mahdollisuus vaikuttaa uuden oppimisympäristön kehittämiseen!

Kiitos jo kaikille ihanne oppimisympäristöstään kirjoittaneille! Ne jotka eivät ole vielä vastanneet, toivomme että tartut tilaisuuteen ja kirjoitat vapaamuotoisesti, millainen olisi mielestäsi ihanneoppimisympäristö. Voit kertoa minkälainen oppimisympäristö olisi viihtyisä, virikkeitä antava ja tukisi oppimista. Voit tuoda esille ajatuksia mm. tiloista, opetusvälineistä, rakennuksesta sekä lähiympäristöstä.

Tuloksilla pyritään vaikuttamaan Porvoon Laurean oppimisympäristön kehittämiseen. Lisätietoa Porvoo Campus 2010:stä ja opinnäytetyömme aiheesta saat avaamalla alla olevan linkin, josta löydät myös sähköisen vastauslomakkeen.

Vastausaikaa on viikko 26.5-1.6.2008. Vastaukset käsitellään nimettöminä ja luottamuksellisesti. Jokaisen opiskelijan vastaus on meille tärkeä! Vastaamme mielellämme mahdollisiin kysymyksiin.

Suuret kiitokset ajastasi sekä aurinkoista kesää kaikille!

Terveisin,

Sairaanhoitajaopiskelija,
Katri Tuominen
Katri.Tuominen@laurea.fi

Sairaanhoitajaopiskelija,
Milla Puonti
Milla.Puonti@laurea.fi

Sähköinen vastauslomake löytyy osoitteesta:
<https://elomake.laurea.fi/v2/lomakkeet/3259/lomake.html>

Jos linkki ei aukea klikkaamalla, kopioi se selaimen osoiteriville hiiren avulla.

Liite 3 Taulukko 1: Analyysiyksiköistä muodostetut pelkistetyt ilmaisut

ALKUPERÄISET ILMAUKSET

PELKISTETTY ILMAUS

"Koululla pitäisi ehdottomasti olla harjoitusluokkia, joissa oikeasti on mahdollisuus harjoitella käytännön toimenpiteitä."

Harjoittelutilat

"Erilaisia nurkkauksia opiskelijoille, joissa voi esim. tehdä ryhmitöitä."

Ryhmätötilat

"Tarpeeksi tietokoneita ja ATK-luokkia joissa voisi tehdä koulujuttuja omalla ajallaan."

Atk-tilat ja tietokoneet

"Kirjasto jossa on laaja valikoima kirjoja ja lukusali ovat ehdoton edellytys opiskelussa."

Kirjasto ja lukusali

"Opiskeluun on helpompi keskittyä rauhallisessa ympäristössä, jossa ei ole kovaa melua."

Rauhallinen ympäristö

"Havainnollistavaa materiaalia ja harjoitteluvälineitä on oltava riittävästi ja vapaasti tarjolla."

Havainnollistamismateriaalit ja harjoitteluvälineet

"Koulurakennuksessa tulisi ehdottomasti olla opiskelijaravintola tai ainakin kahvio."

Opiskelijaravintola ja kahvio

"Oma LAUREAMKO toimisto, missä olisi saatavilla opiskelijoille suunnattuja palveluja."

LAUREAMKO-toimisto

"Liikunta on tärkeää, mm. koulun oma kuntosali olisi kiva."

Liikuntamahdollisuudet

"Rakennuksella ja lähiympäristöllä ei ole niinkään väliä, kunhan rakennus on hyvin saavutettavissa."

Julkinen liikenne

"Iso ilmainen parkkipaikka opiskelijoille."

Parkkipaikka

"Sisätilojen yleisessä värityksessä kannattaa noudattaa hillittyä linjaa."	Värimaailma
"Tilojen tulee olla valoisia, jotta jaksaisi pirteänä opiskella."	Valaistus
"Ihanne oppimisympäristö olisi raikkaan näköinen. Se sisältäisi viherkasveja."	Kasvit
"Ilmastointi pelaisi kunnolla, keväällä ei olisi tunkkaisen kuuma ja talvella olisi sopivan lämmin."	Ilmastointi
"Penkkien ja pöytien tulee olla sopivan korkuisia. Penkkien tulisi olla myös hyvin istuttavia, sillä päivät ovat pitkiä luentoja täynnä."	Ergonomia
"Minun silmäni ilahduttaisi, jos pystyttäisiin käyttämään niin paljon kierrätysmateriaalia kuin mahdollista, esim. sohvilla ja verhoissa."	Ekologia

Liite 4 Kuvio 1: Luokkien muodostumisprosessi

